

อุปสรรคในการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะและกลวิธีการเรียนรู้ ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย: กรณีศึกษาผู้เรียนวิชาเอก ภาษาญี่ปุ่นระดับชั้นอุดมศึกษา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้คำศัพท์คะตะคะนะเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากในการเรียนรู้ รวมถึงสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนในการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่กำลังศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นในระดับอุดมศึกษา 126 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิด และแบบทดสอบความรู้คำศัพท์คะตะคะนะ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีอุปสรรคในเรื่องความเข้าใจความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะซึ่งเป็นคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) และคำภาษาต่างประเทศ (外来語) ซึ่งเกิดจากความคุ้นชินในการใช้คำยืมภาษาอังกฤษซึ่งมีการใช้ต่างกับไโรโงะในภาษาญี่ปุ่น รวมถึงคำศัพท์บางคำมีความหมายหรือการใช้เปลี่ยนไปจากภาษาดั้งเดิม ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาษาอังกฤษเป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ได้ ส่วนด้านการสำรวจความคิดเห็นกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นและการใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับอุปสรรคในผลลัพธ์ข้างต้น รวมถึงยังชี้ให้เห็นถึงอุปสรรคในด้านอื่นๆ เช่น การสะกดคำ ตลอดจนการออกเสียง ซึ่งมีลักษณะเฉพาะอีกด้วย

คำ

สำคัญ

ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย, คำศัพท์คะตะคะนะ, กลวิธีการเรียนรู้, อุปสรรคการเรียนรู้

Difficulties in Learning Katakana and Learning Strategies of Thai Japanese Learners: A Case Study of Thai Undergraduate Students Majoring in Japanese

Abstract

This study aimed to analyze ability to use katakana vocabulary and the factors affecting the difficulties in learning katakana and to survey the opinions of learners about katakana learning strategies. The participants of this study were 126 Thai undergraduate students majoring in Japanese. The research instruments included the 4-point rating scale, the open-ended questionnaire, and the katakana vocabulary test. The analysis results of the katakana vocabulary test indicated that the students had difficulties in understanding katakana vocabulary composed of Japanese words (Wasei-Eigo) and foreign words (Gairaigo), possibly due to familiarity with the use of English loanwords, which is different from the use of Gairaigo. Moreover, the meaning and use of some words have changed from the original language, making the students unable to apply their English knowledge to katakana learning. Regarding the opinions about katakana learning strategies, it was found that the students' opinions and use of learning strategies were related to the difficulties in katakana learning mentioned above. The research results also suggested other learning difficulties, including unique spelling and pronunciation of katakana words.

Key words

Thai Japanese learners, katakana vocabulary, learning strategies, difficulties in Learning

1. บทนำ

การทำความเข้าใจภาษาญี่ปุ่นนั้นจำเป็นต้องรู้จักคำศัพท์ในประโยคมากกว่า 96% ขึ้นไป ซึ่งเมื่อเทียบกับภาษาอังกฤษแล้ว การทำความเข้าใจภาษาญี่ปุ่นต้องอาศัยความรู้คำศัพท์มากกว่า ด้วยเหตุนี้ หากผู้เรียนไม่รู้จักคำศัพท์มากพอ ก็ยากที่จะทำความเข้าใจและนำคำศัพท์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (小森・三國・近藤, 2004) อีกทั้งในภาษาญี่ปุ่นยังมีการแบ่งชนิดของคำ (語種) ออกเป็นหลายประเภท อาทิ คำญี่ปุ่น (和語) คำจีน (漢語) คำภาษาต่างประเทศ (外来語) คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) เป็นต้น ซึ่งคำแต่ละชนิดใช้ตัวอักษรแตกต่างกันในการเขียน จึงส่งผลต่อความยากและเป็นภาระสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น

ชนิดของคำ (語種) ในภาษาญี่ปุ่น อาจกล่าวได้ว่า คำภาษาต่างประเทศ (外来語) และคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) เป็นหนึ่งในคำที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสับสน และไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์บางคำได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากคำภาษาต่างประเทศ (外来語) ที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่นบางครั้งมีความหมายแตกต่างไปจากรากศัพท์ดั้งเดิม เช่น คำว่า Rice ในภาษาอังกฤษซึ่งมีความหมายว่า ข้าว, ต้นข้าว, เมล็ดข้าว เมื่อถูกนำมาใช้เป็นคำว่า ライス ในภาษาญี่ปุ่น จะมีความหมายแคบลง เหลือเพียงข้าวสวยที่เสิร์ฟในภาชนะประเภทจานเท่านั้น ตลอดจนคำศัพท์เหล่านี้มีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ อาทิ การถือกำเนิดของเทคโนโลยี หรือ สื่อชนิดใหม่ อีกทั้งยังมีคำที่เกิดจากการสร้างขึ้นใหม่ของชาวญี่ปุ่นซึ่งเรียกว่า คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ซึ่งคำเหล่านี้แม้จะเกิดจากการนำคำภาษาต่างประเทศ (外来語) มาสร้างเป็นคำใหม่ แต่บางครั้งมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากรากศัพท์เดิมเป็นอย่างมาก ด้วยปัจจัยดังกล่าว ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังมีความเป็นไปได้ที่ความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดในความหมายของคำภาษาต่างประเทศ (外来語) ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นภาระสำหรับผู้เรียน และเชื่อมโยงไปสู่อุปสรรคในการเรียนรู้ จึงควรต้องมีการศึกษาวิจัยการเรียนการสอนคำศัพท์ที่เป็นคำภาษาต่างประเทศ (外来語) และคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) เพื่อให้เข้าใจถึงอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนอย่างถ่องแท้ และนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในงานวิจัยนี้จะเรียกคำศัพท์ทั้ง 2 ประเภทนี้ว่า คำศัพท์คะตะคะนะ เนื่องจากจตุรรมที่เขียนด้วยตัวอักษรคะตะคะนะเช่นเดียวกัน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1.อุปสรรคและทัศนคติในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ และ2.ความเข้าใจในความหมายของคำภาษาต่างประเทศ (外来語) และคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ของชาวต่างชาติ

2.1. อุปสรรคและทัศนคติในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า อุปสรรคในการเรียนอาจเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น อุปสรรคจากองค์ประกอบหรือลักษณะเฉพาะของคำศัพท์คะตะคะนะ หรืออุปสรรคจากทัศนคติเชิงลบของผู้เรียน

陣内 (2008) ได้สำรวจทัศนคติในเรื่องการใช้คำศัพท์คะตะคะนะในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติที่มาจากประเทศที่มีการใช้ตัวอักษรจีนหรือคันจิ ผลการสำรวจพบว่า ผู้เรียนในกลุ่มดังกล่าวมีทัศนคติในเชิงลบกับการใช้คำศัพท์คะตะคะนะในภาษาญี่ปุ่น ซึ่งสาเหตุเกิดจากผู้เรียนกลุ่มดังกล่าวคุ้นชินกับการใช้ตัวอักษรจีน จึงรู้สึกเป็นภาระเมื่อจำเป็นต้องเรียนคำศัพท์ที่เขียนด้วยตัวอักษรที่ตนเองไม่คุ้นชิน และคิดว่าคำศัพท์คะตะคะนะไม่ใช่องค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนภาษาญี่ปุ่น ทัศนคติเช่นนี้อาจส่งผลให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น

และแรงบันดาลใจในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการเรียน

ด้านทัศนคติในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียนชาวไทย อัตตไทม (2020a) ได้สำรวจทัศนคติการใช้คำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียนชาวไทย 80 คน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียนชาวไทย ผลการสำรวจพบว่า ผู้เรียนชาวไทยส่วนมากมีทัศนคติต่อคำศัพท์คะตะคะนะในเชิงบวก เนื่องจากคำศัพท์คะตะคะนะส่วนมากเป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ จึงทำให้ผู้เรียนชาวไทยสามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษซึ่งส่วนมากศึกษาในฐานะภาษาที่ 2 มาประยุกต์ใช้ในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะได้ จึงอาจสรุปได้ว่าทัศนคติในเชิงบวกของผู้เรียนชาวไทยไม่น่าจะกลายเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ แต่ทั้งนี้ในแบบสอบถามเกี่ยวกับความยากในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะพบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องความเข้าใจความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะ และการสะกดคำคะตะคะนะ ซึ่งในด้านความเข้าใจความหมายนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่า คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ซึ่งเป็นคำที่ชาวญี่ปุ่นสร้างขึ้นจากภาษาอังกฤษ รวมถึงคำยืมภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ภาษาญี่ปุ่นบางคำซึ่งมีความหมายหรือบริบทการใช้ ตลอดจนชนิดของคำเปลี่ยนแปลงไปจากรากศัพท์ในภาษาตั้งเดิมนั้นอาจเป็นอุปสรรคในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียนชาวไทย

นอกจากนี้ อัตตไทม (2020a) ยังได้ทดลองโดยการให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบความรู้คำศัพท์อย่างง่าย โดยให้ผู้เรียนเขียนความหมายของคำภาษาต่างประเทศ (外来語) และคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่กำหนด ซึ่งผลการวิเคราะห์คำตอบพบว่า จำนวนการตอบถูกของคำภาษาต่างประเทศ (外来語) นั้นสูงกว่าคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ซึ่งสาเหตุมาจากคำที่เป็นส่วนประกอบของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) บางคำมีความหมายเปลี่ยนไปจากรากศัพท์ดั้งเดิม จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาษาอังกฤษที่ตนมีในการคาดเดาความหมายได้อย่างถูกต้องอีกทั้งยังมีผู้เรียนบางส่วนให้ความเห็นว่า “สับสนกับคำยืมที่ใช้ในภาษาไทย” “ไม่สามารถจำแนกได้ว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำใดที่ถูกใช้เป็นคำศัพท์คะตะคะนะ” และ “พอเข้าใจความหมาย แต่ไม่รู้ว่าจะใช้ในบริบทไหน” ซึ่งความเห็นดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่า อิทธิพลจากการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษานั้นส่งผลต่อความเข้าใจความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะ ตลอดจนปัจจุบันภาษาญี่ปุ่นมีการใช้คำภาษาอังกฤษหรือคำยืมเป็นจำนวนมากก็จริง แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษทุกคำจะสามารถใช้เป็นคำยืมหรือคำคะตะคะนะได้ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสับสน ได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม แบบทดสอบของ อัตตไทม (2020a) นั้นเป็นเพียงการให้ผู้เขียนคาดเดาความหมายของคำศัพท์แต่ละคำโดยที่ไม่มีประโยคหรือบริบทอย่างอื่น ซึ่งในการสนทนาหรือสถานการณ์จริง ผู้เรียนอาจมีคำศัพท์ข้างเคียงหรือบริบทในการสนทนาเป็นเครื่องมือช่วยในการเข้าใจถึงความหมายของคำศัพท์ได้นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยนั้นมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน เช่น อายุ ระยะเวลาการศึกษาภาษาญี่ปุ่น ประสบการณ์การอยู่อาศัยหรือประสบการณ์การศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น จึงเป็นการยากที่จะสรุปได้ว่า คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) เป็นอุปสรรคสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

อัตตไทม (2020b) ได้ทำการวิเคราะห์และจำแนกคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีความยากแตกต่างกันออกไป ตามความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่เปลี่ยนแปลงไปจากรากคำศัพท์เดิมมากหรือน้อยเพียงใด เช่น คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ประเภท A อาทิ コインランドリー (เครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ) ซึ่งมีที่มาจากคำว่า Coin (เหรียญ) และ Laundry (การซักรีด) หรือアフターサービス (บริการหลังการขาย) ที่มาจาก After (ภายหลัง) และ Service (การบริการ) เป็นคำที่สร้างขึ้นโดยใช้ความหมายดั้งเดิมในภาษาอังกฤษ โดยไม่มีความหมายใดเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ประเภท A เป็นประเภทที่

ผู้เรียนน่าจะสามารถคาดเดาได้ด้วยความรู้ภาษาอังกฤษที่มี ตรงข้ามกับประเภท D ซึ่งไม่ได้ถูกสร้างขึ้นโดยใช้ความหมายของรากศัพท์ภาษาอังกฤษโดยตรง แต่อาศัยความหมายดั้งเดิมในภาษาอังกฤษเป็นตัวเชื่อมโยงไปยังความหมายใหม่ เช่นคำว่า เพอร์-ไดรเวอร์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า คำว่า เพอร์- ในที่นี้ไม่ได้สื่อถึงกระดาด แต่หมายถึง“ใบขับชี้” ที่เมื่อสมัยก่อนอาจเป็นกระดาด จึงนำคำว่า เพอร์- มาใช้ในการสร้างคำ นอกจากนี้ คำว่า ไดรเวอร์ แม้จะมีที่มาจากคำว่า Driver ซึ่งแปลว่า “คนขับรถ”หรือ“ผู้ขับชี้”ในภาษาอังกฤษ แต่คำว่า ไดรเวอร์ ในภาษาญี่ปุ่นมีความหมายเพิ่มเติมว่า “ไขควง” ซึ่งมีที่มาจากคำว่า Screwdriver ในภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้เกิดความสับสนได้อีกด้วยว่า ไดรเวอร์ ในที่นี้ใช้ในความหมายใดกันแน่ โดยคำว่า เพอร์-ไดรเวอร์ นั้นไม่ได้หมายถึง “คนขับกระดาด” แต่หมายถึง “ผู้ที่มีใบขับชี้แต่ไม่เคยขับรถอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจัง” จึงทำให้แม้ผู้เรียนจะมีความรู้ภาษาอังกฤษ แต่โอกาสที่จะไม่สามารถคาดเดาความหมายของคำศัพท์คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ในประเภท D ได้อย่างถูกต้อง

2.2. ความเข้าใจในความหมายของคำภาษาต่างประเทศ (外来語) และคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ของชาวต่างชาติ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในความหมายของคำภาษาต่างประเทศ (外来語) และคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ของชาวต่างชาติพบว่า 柴崎・玉岡・高取 (2007) ได้ศึกษาโดยรวบรวมคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) จากเอกสารอ้างอิงและเว็บไซต์ต่างๆ โดยกำหนดขอบเขตคำศัพท์ที่ศึกษา ได้แก่ 1.เป็นคำที่มีอยู่ในภาษาอังกฤษ แต่ถูกใช้ในความหมายอื่นที่ต่างไปจากภาษาอังกฤษดั้งเดิม 2.เป็นคำที่เกิดจากการสร้างขึ้นโดยการแปลงหรือยืมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 3.เป็นคำศัพท์ที่ไม่มีอยู่ในภาษาอังกฤษแต่มีลักษณะและให้ความรู้สึกเหมือนภาษาอังกฤษ 4.เป็นคำที่ประสมขึ้นจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษและกลายเป็นคำใหม่ จากนั้นได้นำคำศัพท์ที่ตรงกับเงื่อนไขข้างต้นไปให้ผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่และไม่มีประสบการณ์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นคาดเดาความหมาย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่สามารถคาดเดาความหมายได้ยากคือ 1.เป็นคำที่ผิดกฎทางไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษ 2.เป็นคำที่มีความหมายไม่ตรงหรือไม่มีอยู่ในแนวคิดของภาษาอังกฤษ ตลอดจนมีส่วนประกอบหรือโครงสร้างห่างไกลจากแนวคิดของภาษาอังกฤษ 3.คำประสมที่เมื่อนำมาประสมแล้วไม่มีความหมายหรือมีความหมายต่างออกไปจากคำดั้งเดิม ซึ่งงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า แม้จะเป็นผู้ที่ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่ก็สามารถเข้าใจความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語)

นอกจากคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) แล้วยังพบว่า ภาษาต่างประเทศ (外来語) โดยเฉพาะคำที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษบางคำก็ถูกใช้ในภาษาญี่ปุ่นซึ่งมีความหมายที่แตกต่างไปจากดั้งเดิม โดย 高村・永田・川崎 (2017) ได้สำรวจทิศทางการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์ที่มาจากภาษาอังกฤษ โดยคัดเลือกคำศัพท์ 9 คำซึ่งคาดว่าจะมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากความหมายดั้งเดิมในภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงค้นหาบทความจากหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นซึ่งมีการใช้คำดังกล่าวทั้ง 9 คำ และนำความหมายของคำศัพท์ที่ถูกใช้ในบทความวิเคราะห์ในเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ภาษาต่างประเทศ (外来語) มีการใช้ในความหมายที่แตกต่างไปจากความหมายดั้งเดิมของภาษาอังกฤษจริง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการสะท้อนว่า แม้ผู้เรียนจะมีความรู้ภาษาอังกฤษ แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ผู้เรียนจะไม่สามารถเข้าใจความหมายของภาษาต่างประเทศ (外来語) ได้อย่างถูกต้อง เช่นเดียวกับคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่มีการสร้างคำขึ้นมาใหม่และมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจาก

คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จึงอาจกล่าวได้ว่า คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) อาจเป็นหนึ่งในอุปสรรคสำหรับการเรียนรู้คำศัพท์ คตะคะนะของผู้เรียนชาวไทย

อย่างไรก็ตาม ในการเรียนภาษาให้ประสบความสำเร็จนั้น Oxford (1990) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษา เป็นเครื่องมือที่จะนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ที่ง่าย และรวดเร็ว การที่ผู้เรียนสร้างแนวทางการเรียนของตนเองเป็น สิ่งสำคัญอันนำไปสู่การพัฒนาด้านการสื่อสาร ซึ่งช่วยให้การเรียนภาษามีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้ถ่ายโอน ความรู้ใหม่ได้ดีขึ้น นอกจากนี้กลวิธีการเรียนรู้นั้นเป็นสิ่งที่สามารถสอนกันได้ การที่ผู้สอนแนะนำกลวิธีที่ดีให้ ผู้เรียนนั้นก็จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ อัตไทเอม (2019) ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่กำลังศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น 81 คน เพื่อสำรวจกลวิธีการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ผู้เรียนใช้ โดยพบว่า ผู้เรียนมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ อาทิ “การคัดคำศัพท์ซ้ำๆ” “ใช้ คำศัพท์ในการสนทนาและแต่งประโยค” “ออกเสียงคำศัพท์” อยู่ในระดับสูง แต่ทว่า การวิจัยนี้ไม่ได้สำรวจโดยจำแนก ชนิดของคำเป็นคำญี่ปุ่น คำจีน และคำจากภาษาต่างประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น ดังกล่าวนั้นเป็นกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะเด่นของคำแต่ละชนิด เช่น คำจีน (漢語) ซึ่งเขียนด้วยตัวอักษรคันจิที่มีความซับซ้อน หรือภาษาต่างประเทศ (外来語) มีความหมายต่างไปจาก ภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนรู้จัก จึงอาจคิดได้ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แต่ละชนิดก็มีความแตกต่างกันด้วยเช่นกัน

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 3.1. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้คำศัพท์คตะคะนะของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย
- 3.2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากและอุปสรรคในการเรียนรู้คำศัพท์คตะคะนะของผู้เรียน ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย
- 3.3. เพื่อศึกษาวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คตะคะนะของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีกลุ่มเป้าหมายการวิจัยคือ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่กำลังศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นอยู่ที่ มหาวิทยาลัยในประเทศไทย 2 แห่ง จำนวน 126 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

วิธีการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากและอุปสรรคในการเรียนรู้คำศัพท์คตะคะนะของผู้เรียน ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ประกอบไปด้วย

- 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน ได้แก่ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ระยะเวลาการเรียนภาษาญี่ปุ่น ผลการสอบ วัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ประสบการณ์ไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศญี่ปุ่น
- 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น โดยแบ่งออกเป็น
 - 2.1) แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ “ใช้เป็นประจำ” “ใช้เป็นบางครั้ง” “ไม่ค่อย ได้ใช้” “ไม่เคยใช้” เพื่อประเมินระดับการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คตะคะนะของผู้เรียน ทั้ง 23 กลวิธี

ว่ามีการใช้อยู่ในระดับใด โดยกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์อ้างอิงจาก アッタイエム (2019) และ アッタイエム (2020a) ซึ่งได้ทำการสำรวจกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยและพบว่า เป็นกลวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชาวไทยกำลังใช้อยู่ในปัจจุบัน

- 2.2) แบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด โดยให้ผู้เรียนทำการเสนอกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะ ที่ตนเองคิดว่ามีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นกลวิธีที่ตนเองกำลังใช้อยู่จริงหรือความคิดเห็นส่วนตัวในประเด็นอื่นๆ ของผู้เรียนเองก็ได้

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้คำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ประกอบไปด้วย

- 1) แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 24 ข้อ โดยจำแนกคำตอบเป็นคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษที่มีความหมายและชนิดของคำคงเดิม 12 ข้อ และคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษที่มีความหมายหรือชนิดของคำเปลี่ยนไปจากรากศัพท์เดิมอีก 12 ข้อ โดยให้ผู้เรียนอ่านประโยค และเลือกคำศัพท์คะตะคะนะซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ ที่เป็นคำตอบที่เหมาะสมที่สุด และเติมลงในช่องว่างที่กำหนด โดยคำศัพท์ 24 คำ ซึ่งเป็นคำตอบในแต่ละข้อนั้น ได้ทำการคัดเลือกเบื้องต้นจากคำศัพท์ที่ปรากฏใน *カール* (2015), *クラフト* (2019), *カタカナ語新辞典* (2011) และเว็บไซต์ <https://imimatome.com> หลังจากนั้น จำแนกกลุ่มคำออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และพิจารณาว่ามีคำใดบ้างที่สามารถหาคำศัพท์คำอื่นมาเป็นตัวลวง (錯乱詞) โดยกำหนดเงื่อนไขดังต่อไปนี้
- 1.1) คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีการใช้เป็นคำยืมหรือพบเห็นการใช้ในภาษาไทย โดยมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำตอบ แต่ทั้งนี้อาจไม่ถูกใช้เป็นคำยืมหรือคำศัพท์คะตะคะนะในภาษาญี่ปุ่น
- 1.2) คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงรากศัพท์ดั้งเดิมของคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำตอบ รวมถึงสามารถใช้แทนกันได้ในบางบริบทของภาษาอังกฤษ โดยอาจถูกใช้เป็นคำยืมในภาษาไทย และในภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ก็ได้
- 1.3) คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่สามารถใช้ในประโยคได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แต่อาจทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนแปลง รวมถึงไม่ถูกต้องตามบริบท โดยอาจเป็นคำศัพท์ที่ถูกใช้หรือไม่ถูกใช้เป็นคำศัพท์คะตะคะนะก็ได้ ทั้งนี้กรณี คำศัพท์ตัวลวงเป็นคำที่ไม่มีการใช้ในภาษาญี่ปุ่น จะนำมาสะกดด้วยตัวอักษรคะตะคะนะ โดยให้ชาวญี่ปุ่นเป็นผู้สะกด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ตัวอย่างแบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะ)

買い物したら、後で値段を確認できるように必ず_____をもらってください。

①レシート ②ビル ③セールススリップ ④バウチャー

จากตัวอย่างคำตอบที่ถูกต้องคือ ①レシート ส่วน ②ビルหรือ บิล เป็นคำยืมที่มีการใช้ในภาษาไทย แต่ไม่ค่อยพบการใช้ในภาษาญี่ปุ่น ส่วน ③セールススリップ หรือ Sales Slip เป็นคำภาษาอังกฤษที่มี

ความหมายเหมือน ①レシート ในภาษาอังกฤษ และ ④バウチャー หรือ Voucher เป็นคำที่มีใช้เป็น คำศัพท์คะตะคะนะ แต่เป็นคำที่ไม่เหมาะสมกับบริบท ซึ่งในจำนวนคำถามทั้งหมด 24 ข้อจะทำการเฉลย ให้คำตอบเป็นคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ รวมถึงระดับของคำศัพท์ที่ถูกลำดับไปใช้ในการสอบวัดระดับ ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค โดยใช้ผลคะแนนของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นผู้เรียนคนละกลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ค่าความเชื่อมั่นยอมรับได้) อยู่ที่ 0.7

- 2) แบบทดสอบอัตนัย จำนวน 24 ข้อ โดยให้ผู้เรียนเขียนความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่ขีดเส้นใต้ใน ประโยคให้ถูกต้อง ซึ่งคำศัพท์คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) อ้างอิงจากคำศัพท์ที่ปรากฏใน 柴崎・玉岡・高取 (2007), カール (2015) และクラフト (2019) ทั้งนี้เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนชาวไทยจะสามารถคาดเดาความหมายของ คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ได้ถูกต้องหรือไม่ จึงคัดเลือกเฉพาะคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่เป็นการสร้างขึ้นใหม่ จากคำศัพท์ภาษาอังกฤษเช่น シルバーシート , バックミラー เป็นต้น โดยกำหนดให้ใน 24 ข้อ มีชนิดของ คำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์จำนวนเท่าๆ กัน โดยการตรวจให้คะแนนความถูกต้องนั้นจะนับคะแนน เฉพาะคำตอบของผู้เรียนที่สามารถแปลหรือพรรณนาถึงความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ได้อย่าง ถูกต้องเท่านั้น เช่น シルバーシート = ที่นั่งผู้สูงอายุ หรือ ที่นั่งสำหรับคนแก่อยู่บนรถไฟหรือรถเมล์ เป็นต้น และจะไม่มีกรณีนับคะแนนกรณีที่เขียนความหมายไม่ครบถ้วน หรือเว้นว่างไว้ โดยประโยคในคำถามแต่ละข้อ จะอ้างอิงบริบทการใช้หรือประโยคตัวอย่างของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) จากเว็บไซต์พจนานุกรมออนไลน์ Weblio (<https://ejje.weblio.jp/>) และเพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสที่ผู้เรียนจะไม่เข้าใจคำศัพท์และไวยากรณ์ ในประโยค จึงใช้เฉพาะคำศัพท์และไวยากรณ์ที่ปรากฏอยู่ในการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น N3-N5 รวมถึงเขียน กำกับเสียงอ่านคันจิ (พริงานะ) ทุกคำที่อยู่ในประโยค

โดยแบบสอบถามและแบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะทั้งหมดจัดทำและส่งผ่านทาง Google Forms โดย ขอความร่วมมือในการให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามในระหว่างคาบเรียนภาษาญี่ปุ่น และมีครูผู้สอนคอยสังเกตเพื่อ ไม่ให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือความหมายของคำศัพท์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

5. ผลการวิจัย

5.1 ความสามารถในการใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศ (外来語) ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นภาษาต่างประเทศ (外来語) จากภาษาอังกฤษทั้ง 24 ข้อของกลุ่มตัวอย่าง เป็นไปตามตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศ (外来語) จากภาษาอังกฤษ 24 ข้อ

หมายเลข ข้อ	รายการคำศัพท์	จำนวน ผู้ตอบถูก/ คน	ร้อยละของ ผู้ที่ตอบ ถูกต้อง	หมายเลข ข้อ	รายการคำศัพท์	จำนวน ผู้ตอบถูก/ คน	ร้อยละของ ผู้ที่ตอบ ถูกต้อง
1	ローン	37	29.37	13	リフォーム	10	7.94
2	リハビリテーション	42	33.33	14	コンプレックス	40	31.75
3	フレッシュ	31	24.60	15	クレーム	38	30.16
4	レシート	63	50.00	16	アクシデント	63	50.00
5	ユニーク	30	23.81	17	マスター	41	32.54
6	キャリア	38	30.16	18	ミス	67	53.17
7	オーバー	53	42.06	19	フォロー	35	27.78
8	エレガント	56	44.44	20	チャレンジ	39	30.95
9	ストップ	76	60.32	21	ハイウェイ	40	31.75
10	トラブル	55	43.65	22	アバウト	28	22.22
11	マフラー	49	38.89	23	มานิア	39	30.95
12	ฟรีแลนซ์	65	51.59	24	ไนิ่บ	25	19.84

เมื่อนำจำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบถูกของแต่ละคำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยพบว่า มีค่าเฉลี่ยการตอบถูกอยู่ที่ร้อยละ 35.05 จึงอาจกล่าวได้ว่า ในภาพรวมผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายที่ถูกต้องของภาษาต่างประเทศ (外来語) ทั้ง 24 คำอยู่ในอัตราค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามคำศัพท์ที่ผู้เรียนตอบถูกมากที่สุด 3 คำ ได้แก่ สตั๊ปป, ฟรีแลนซ์ และ มิส ซึ่งในบรรดาคำศัพท์ทั้ง 3 คำนั้น สตั๊ปป หรือ Stop นั้นมีความหมายและการใช้ที่ไม่ต่างไปจากรากศัพท์ภาษาอังกฤษ จึงอาจเป็นสาเหตุให้มีจำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกที่สุด เช่นเดียวกับคำว่า ฟรีแลนซ์ ที่ในภาษาไทยก็มีการนำมาใช้ในความหมายว่าอาชีพอิสระ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถอาศัยความรู้ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษในการเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ ส่วนคำว่า มิส ซึ่งเดิมมาจากคำกริยา miss ในภาษาอังกฤษ แม้ในภาษาญี่ปุ่นจะนำมาใช้เป็นอาการนาม มิสซุรุ แต่พบว่าในแง่ความหมายนั้นยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากภาษาอังกฤษ จึงน่าจะเป็นเหตุผลที่ทำให้มีผู้เรียนตอบถูกถึง 67 คน หรือ 53.17%

ด้านคำศัพท์ที่มีจำนวนผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ รีฟอรั่ม ซึ่งมีผู้ตอบถูกจำนวน 10 คน หรือ 7.94% เมื่อพิจารณาคำตอบของผู้เรียนทั้งหมดแล้วพบว่า มีผู้เรียนกว่า 68 คน หรือ 53.97% เลือกตอบคำว่า รีโนเวรั่ หรือ Renovate ซึ่งเป็นคำยืมที่พบการใช้ในภาษาไทยในความหมายว่า “การปรับปรุงหรือต่อเติมสถานที่” ซึ่งเป็นความหมายเดียวกับ รีฟอรั่ม ในภาษาญี่ปุ่น แต่ทั้งนี้คำว่า รีฟอรั่ม หรือ Reform ในภาษาอังกฤษนั้นดั้งเดิมใช้ในความหมายว่า “ปฏิรูป” แต่มีความหมายเปลี่ยนแปลงไปเมื่อนำมาใช้เป็นคำยืมภาษาอังกฤษในญี่ปุ่น ด้วยเหตุนี้แม้ผู้เรียนจะมีความรู้ภาษาอังกฤษก็ไม่สามารถเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ และเมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ที่มีแนวโน้มแบบเดียวกันพบว่า คำว่า ไนิ่บ ซึ่งมีการใช้ในความหมายที่เปลี่ยนไปจากคำว่า Naive ในภาษาอังกฤษ ก็มีผู้เรียนตอบถูกจำนวนเพียง 25 คน หรือ 19.84% เท่านั้น โดยคำว่า ไนิ่บ ในภาษาญี่ปุ่นนั้นใช้ในความหมายของการสื่อถึง “ผู้ที่มีจิตใจ

อ่อนไหว หรือได้รับบาดเจ็บทางใจได้ง่าย” ซึ่งต่างกับ Naïve ในรากศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายว่า “ซื่อ หรือไร้เดียงสา” ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้เป็นสาเหตุที่มีผู้เรียนกว่า 51 คนหรือ 40.48% เลือกตอบตัวเองคำว่า センシティブ ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกับ ナイーブ ในภาษาญี่ปุ่นมากกว่า

ทั้งนี้อีก 1 ปัจจัยที่อาจส่งผลให้ผู้เรียนตอบถูกคือเรื่องความคุ้นชินในคำศัพท์ โดยเมื่อทดลองนำคำศัพท์ที่มีจำนวนผู้ตอบถูกน้อยที่สุด 3 คำ ได้แก่ リフォーム, ナイーブ และユニーク ไปทำการสืบค้นเพื่อหาระดับของคำศัพท์ในเว็บไซต์ リーディング チュウ太 (<https://chuta.cegloc.tsukuba.ac.jp/>) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ฐานข้อมูลคำศัพท์ ผลการสืบค้นพบว่า リフォームและナイーブ ถูกจัดอยู่ในระดับ 級外กล่าวคือ เป็นคำศัพท์ที่ไม่ปรากฏในการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น หรือ 日本語能力試験 (JLPT) ส่วนユニーク ถูกจัดอยู่ระดับ N1 หรือเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏในการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นระดับ N1 ในทางกลับกันเมื่อนำคำศัพท์ที่ผู้เรียนตอบถูกมากที่สุด 3 คำ ได้แก่ ストップ, フリーランス และ ミス ไปสืบค้น พบว่า ทั้ง 3 คำเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏในการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ N2-N3 ด้วยเหตุนี้จึงอาจสรุปได้ว่า ระดับของคำศัพท์ที่ปรากฏในการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น อาจเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ศึกษาหรือทำความเข้าใจมาก่อนจากการเรียน หรือเตรียมตัวสอบ ซึ่งต่างจากคำศัพท์ที่ไม่ปรากฏในการสอบที่ผู้เรียนอาจมีโอกาสพบเจอได้ยาก จึงทำให้ขาดความรู้และความเข้าใจในความหมายที่ถูกต้อง และอาจเป็นอีก 1 ปัจจัยที่เชื่อมโยงไปสู่อุปสรรคในการเรียน

5.2. ความถูกต้องของการใช้คำศัพท์ญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ของกลุ่มตัวอย่าง

ต่อมาผลการวิเคราะห์แบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ทั้ง 24 ข้อของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะซึ่งเป็นคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) จากภาษาอังกฤษ 24 ข้อ

หมายเลข ข้อ	รายการคำศัพท์	จำนวน ผู้ตอบถูก/ คน	ร้อยละของ ผู้ตอบ ถูกต้อง	หมายเลข ข้อ	รายการคำศัพท์	จำนวน ผู้ตอบถูก/ คน	ร้อยละของ ผู้ตอบ ถูกต้อง
1	シルバークシート	39	30.95	13	ハードスケジュール	57	45.24
2	スキンシップ	61	48.41	14	トライブイン	37	29.37
3	レースクイーン	16	12.70	15	バックナンバー	15	11.90
4	ドクターストップ	24	19.05	16	ネームバリュー	40	31.75
5	オープンカー	64	50.79	17	クールビズ	5	3.97
6	ショットカット	65	51.59	18	プラスアルファ	12	9.52
7	マイペース	17	13.49	19	オーダーメイド	50	39.68
8	ゲームセンター	118	93.65	20	ボディチェック	97	76.98
9	ペア룩	40	31.75	21	ฟรีライター	90	71.43
10	バックミラー	57	45.24	22	ペーパーカンパニー	15	11.90
11	アットホーム	15	11.90	23	シェイプアップ	36	28.57
12	パワースポット	19	15.08	24	キーホルダー	100	79.37

เมื่อนำจำนวนร้อยละของผู้ที่ตอบถูกของแต่ละคำถามคำนวณหาค่าเฉลี่ยพบว่า มีค่าเฉลี่ยการตอบถูกอยู่ที่ร้อยละ 36.01 จึงอาจกล่าวได้ว่า ในภาพรวมผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าใจความหมายที่ถูกต้องของคำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ทั้ง 24 คำอยู่ในอัตราค่อนข้างต่ำ โดยพบว่า ゲームセンター, キーホルダー, ボディチェック เป็นคำศัพท์ที่มีผู้ตอบถูกจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยเมื่อพิจารณาถึงแล้วพบว่า ทั้ง 3 คำเป็นคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยที่ยังมีความหมายของรากศัพท์ภาษาอังกฤษหลงเหลืออยู่ เช่น เกม = เกมセンター = ศูนย์กลางหรือจุดสำคัญ จึงทำให้เมื่อคาดเดาความหมายแล้วน่าจะหมายถึง สถานที่ที่มีเกมจำนวนมาก เช่น แพนเกมในห้างสรรพสินค้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า คำตอบของผู้เรียนมีการเขียนทับศัพท์มาว่า “เกมเซ็นเตอร์” เป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตพบว่า มีการใช้อยู่บ้างในครั้ง จึงอาจเป็นไปได้ว่าเกิดจากความคุ้นชินของผู้เรียนที่รู้จักหรือเคยใช้คำศัพท์นี้มาก่อน ส่วนคำว่า キー = กุญแจホルダー = ด้ามหรือที่จับ, ผู้ครอบครอง ผู้เรียนสามารถคาดเดาหรือเชื่อมโยงไปถึงคำว่า “พวงกุญแจ” ได้ และสุดท้ายคำว่า ボディ = ร่างกายチェック = การตรวจสอบ ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ตรงตัวว่า การตรวจสอบหรือตรวจค้นร่างกาย ด้วยเหตุนี้คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ทั้ง 3 คำนี้ แม้จะเป็นคำถูกสร้างขึ้นมาเป็นคำใหม่ แต่ทุกคำยังคงใช้ความหมายดั้งเดิมของภาษาอังกฤษ จึงทำให้ผู้เรียนน่าจะสามารถคาดเดาความหมายได้ถูกต้อง

อย่างไรก็ตามทางด้านของคำว่า クールビズ, プラスアルファ, アットホーム, バックナンバー ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบถูกน้อยที่สุดนั้น พบว่า ทุกคำมีความหมายที่ต่างไปจากรากศัพท์ดั้งเดิม จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถคาดเดาความหมายได้อย่างถูกต้อง เช่น クールビズ ซึ่งมาจากคำว่า Cool และ Business โดยมีความหมายสื่อถึง “การแต่งกายของพนักงานบริษัทในฤดูร้อนที่ไม่ต้องใส่สูทเต็มตัว” ซึ่งคำว่า クール ในที่นี้ไม่ได้สื่อถึง ความเย็น แต่อาศัยการเชื่อมโยงให้เห็นว่า การไม่ต้องใส่สูทเต็มตัวจะทำให้ไม่รู้สึกร้อน กล่าวคือ รู้สึกเย็นขึ้นนั่นเอง ส่วนคำอื่นๆ เช่น バックナンバー ซึ่งมีความหมายว่า นิตยสารเล่มเก่าหรือเล่มย้อนหลังจากปัจจุบัน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงคำที่เป็นส่วนประกอบคือ バック = ข้างหลัง, การย้อนกลับ และ ナンバー = หมายเลข แม้ทั้ง 2 คำจะมีความหมายที่สื่อถึงการย้อนกลับหรืออดีต แต่คำว่า バック และ ナンเบอร์ นั้นไม่มีความหมายส่วนใดที่เชื่อมโยงไปถึงคำว่า นิตยสาร จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนที่สามารถตอบถูกได้มีน้อย เนื่องจากไม่สามารถคาดเดาความหมายโดยใช้ความรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง

5.3 กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะจากแบบสอบถามของกลุ่มเป้าหมาย

ในการประเมินว่าผู้เรียนมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ โดยนับจำนวนคำตอบและจำแนกให้เห็นถึงคำตอบที่ผู้เรียนเลือกตอบว่ามีการกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แต่ละรายการในระดับใดบ้าง จากนั้นจึงนำคำตอบของผู้เรียนมาแปรค่าคะแนน โดย “ใช่เป็นประจำ” = 4 คะแนน “ใช่เป็นบางครั้ง” = 3 คะแนน “ไม่ค่อยได้ใช่” = 2 คะแนน และ “ไม่เคยใช่” = 1 คะแนน เพื่อวิเคราะห์ว่าในภาพรวมผู้เรียนมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใดมากที่สุด โดยผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นไปตามตารางที่ 3

จากตารางที่ 3 ชี้ให้เห็นว่ากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ผู้เรียนมีการใช้มากเป็น 5 อันดับแรกคือ อ่านซ้ำๆ กันหลายๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.38 คาดเดาความหมายจากคำศัพท์ด้านข้างหรือบริบทในประโยค มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.37 ค้นหาความหมายของคำศัพท์ด้วยพจนานุกรม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.33 ออกเสียงคำศัพท์ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.32 และการใช้แอปพลิเคชันในมือถือในการเรียนคำศัพท์ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เป็นกลวิธี

ที่สอดคล้องกับลักษณะเด่นของคำศัพท์คะตะคะนะ อาทิ “การคาดเดาความหมายจากคำศัพท์ด้านข้างหรือบริบทในประโยค” เนื่องจากคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่เกิดจากการสร้างคำขึ้นมาใหม่ของชาวญี่ปุ่นโดยใช้คำภาษาอังกฤษ ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ไม่สามารถใช้ความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อทำความเข้าใจความหมายโดยตรงได้ ดังเช่นที่ 柴崎・玉岡・高取 (2007) ได้กล่าวสรุปผลการวิจัยไว้ว่า แม้เป็นผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ก็ไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) บางคำได้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนต้องอาศัยการคาดเดาความหมายจากคำศัพท์ข้างเคียงหรือบริบทของประโยค เช่นเดียวกับ “การค้นหาความหมายของคำศัพท์ด้วยพจนานุกรม” เองก็เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อค้นหาความหมายที่แน่ชัดของคำศัพท์คะตะคะนะ เพราะความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะอาจแตกต่างไปจากความหมายในภาษาอังกฤษที่ตนเองรู้ จึงต้องอาศัยการสืบค้นความหมายจากแหล่งข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงความหมายที่แน่ชัด นอกจากนี้ “การอ่านซ้ำๆ กันหลายๆ ครั้ง” และ “การออกเสียงคำศัพท์” ก็สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของคำศัพท์คะตะคะนะซึ่งมีวิธีการสะกดคำและออกเสียงต่างไปจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านการออกเสียงในภาษาญี่ปุ่น

ตารางที่ 3 กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียน

หมายเลข	รายการกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์	ใช้เป็นประจำ		ใช้เป็นครั้ง		ไม่ค่อยได้ใช้		ไม่เคยใช้		n = 126	
		จำนวน/ คน	เฉลี่ย (%)	จำนวน/ คน	เฉลี่ย (%)	จำนวน/ คน	เฉลี่ย (%)	จำนวน/ คน	เฉลี่ย (%)	$\bar{x}$	S.D.
1	คัดคำศัพท์ซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง	31	24.60	46	36.51	39	30.95	10	7.94	2.78	0.91
2	ออกเสียงคำศัพท์	59	46.83	49	38.89	17	13.49	1	0.79	3.32	0.73
3	นำคำศัพท์ไปใช้จริง เช่นการแต่งประโยค หรือใช้ในบทสนทนาต่างๆ	25	19.84	55	43.65	39	30.95	7	5.56	2.78	0.83
4	ค้นหาความหมายของคำศัพท์ด้วยพจนานุกรม	62	49.21	45	35.71	17	13.49	2	1.59	3.33	0.77
5	ทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบหรือควิซที่ทำขึ้นเอง	8	6.35	35	27.78	46	36.51	37	29.37	2.11	0.91
6	คาดเดาความหมายจากคำศัพท์ด้านข้างหรือบริบทในประโยค	67	53.17	41	32.54	16	12.70	2	1.59	3.37	0.77
7	อ่านซ้ำๆกันหลายๆครั้ง	70	55.56	34	26.98	22	17.46	0	0.00	3.38	0.77
8	จัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเรียนคำศัพท์ เช่น Wordlist หรือ ตารางแผนภาพต่างๆ	10	7.94	37	29.37	50	39.68	29	23.02	2.22	0.89
9	ถามความหมายจากเพื่อนหรืออาจารย์ผู้สอน	54	42.86	49	38.89	18	14.29	5	3.97	3.21	0.83
10	วางแผนเป้าหมายในการเรียน	15	11.90	62	49.21	39	30.95	10	7.94	2.65	0.79
11	ให้กำลังใจตนเอง	57	45.24	41	32.54	23	18.25	5	3.97	3.19	0.87
12	ใช้การถาม-ตอบความหมายกับเพื่อน	25	19.84	52	41.27	35	27.78	14	11.11	2.70	0.91
13	ประเมินคะแนนหรือผลการเรียนของตนเอง	22	17.46	35	27.78	51	40.48	18	14.29	2.48	0.94
14	เรียนคำศัพท์ไปพร้อมกับการทำงานอดิเรก	39	30.95	40	31.75	28	22.22	19	15.08	2.79	1.05
15	ใช้แอปพลิเคชันในมือถือในการเรียนคำศัพท์	62	49.21	45	35.71	12	9.52	7	5.56	3.29	0.86
16	ทดลองแปลความหมายคำศัพท์ที่อยู่ในตำราเรียนหรือหนังสือ	44	34.92	54	42.86	23	18.25	5	3.97	3.09	0.83
17	เรียนคำศัพท์ในสถานที่ผ่อนคลายในแบบของตัวเอง	55	43.65	40	31.75	21	16.67	10	7.94	3.11	0.96
18	เรียนรู้คำศัพท์ด้วยอักษรคะตะคะนะโดยคิดว่าเป็นคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น และไม่ยึดโยงกับภาษาอังกฤษ	26	20.63	41	32.54	36	28.57	23	18.25	2.56	1.02
19	ศึกษาค้นคว้าเรื่องกฎการสร้างคำ	13	10.32	29	23.02	48	38.10	36	28.57	2.15	0.96
20	จดคำศัพท์ใหม่ที่พบเจอลงในบันทึกหรือโน้ตส่วนตัว	21	16.67	44	34.92	46	36.51	15	11.90	2.56	0.91
21	ฝึกการฟังบ่อยๆ	36	28.57	49	38.89	32	25.40	9	7.14	2.89	0.91
22	ทบทวนความรู้ที่ได้ศึกษามา	20	15.87	64	50.79	38	30.16	4	3.17	2.79	0.74
23	เรียนรู้คำศัพท์จากการบ้านหรือแบบทดสอบที่ได้รับ	39	30.95	65	51.59	19	15.08	3	2.38	3.11	0.74

ตารางที่ 4 กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะที่มีประสิทธิภาพในความคิดเห็นของผู้เรียน

หมายเลข	หมวดหมู่	จำนวนครั้งการตอบ	เฉลี่ย	ตัวอย่างกลวิธี
		N=126		
1	การอ่าน	25	19.84	อ่านซ้ำ ๆ ฝึกฝนการอ่าน
2	การเขียน	16	12.70	เขียนซ้ำ ๆ ฝึกในการเขียน
3	การนำไปใช้จริง	21	16.67	ใช้คำศัพท์ในการแต่งประโยคและสนทนา เขียนชื่อภาพยนตร์หรือชื่อเฉพาะต่างๆ ด้วยตัวอักษรคะตะคะนะ
4	สื่อและงานอดิเรก	12	9.52	เรียนรู้คำศัพท์จากสื่อที่ตัวเองสนใจ เช่น ภาพยนตร์ อนิเมชัน เกม เรียนรู้คำศัพท์ไปพร้อมกับการทำงานอดิเรก
5	การออกเสียง	7	5.56	ออกเสียงซ้ำ ๆ
6	การประยุกต์ใช้ความรู้ ภาษาอังกฤษ	16	12.70	เรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะไปพร้อมกับรากศัพท์เดิมในภาษาอังกฤษ เรียนไปพร้อมกับเปรียบเทียบรากคำศัพท์ ค้นหาความหมายหรือที่มาของคำคะตะคะนะ
7	สังคม	2	1.59	ถามความหมายจากอาจารย์หรือเพื่อน
8	การท่องจำ	8	6.35	การท่องจำซ้ำ ๆ
9	การสร้างภาพหรือแผนภูมิ	2	1.59	เรียนรู้จากแผนภูมิหรือรูปภาพที่สร้างขึ้นเอง
10	การรับรู้ในฐานะภาษาญี่ปุ่น	2	1.59	รับรู้คำศัพท์คะตะคะนะในฐานะภาษาญี่ปุ่นโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับ
11	สภาพแวดล้อมในการเรียน	2	1.59	อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นเยอะ
12	อื่น ๆ	6	4.76	คาดเดาความหมาย ค้นหาความหมาย ใช้แฟลชการ์ด ค้นหาจุดเชื่อมโยงกับคำศัพท์อื่น ๆ
13	ไม่ระบุ	7	5.56	

ผู้วิจัยได้นำกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ซึ่งเป็นคำตอบจากแบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิดของผู้เรียนในเรื่องกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะมาจัดหมวดหมู่ โดยการวิเคราะห์ถึงลักษณะของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะ ซึ่งสามารถจัดออกมาเป็นหมวดหมู่ได้ตามตารางที่ 4 ในข้างต้น โดยพบว่า กลวิธีที่มีจำนวนผู้เรียนเลือกมากที่สุดคือ กลวิธีในหมวดหมู่ของ “การอ่าน” และต่อมาคือ กลวิธี “การใช้งานจริง” “การเขียน” และ “การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ” ตามลำดับ โดยกลวิธีในหมวดหมู่การอ่านนั้นสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ที่ผู้เรียนตอบว่าใช้กลวิธี “อ่านซ้ำ ๆ” จำนวนมากที่สุด เช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะคำศัพท์คะตะคะนะมีวิธีการสะกดและออกเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ จึงเลือกกลวิธีในหมวดหมู่การอ่านซ้ำๆ เพื่อให้ตนเองคุ้นเคยกับการสะกดคำ ต่อมากลวิธีในหมวดหมู่ด้าน “การใช้งานจริง” เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า มีหลายคนแสดงความคิดเห็นว่า “ในคำคะตะคะนะมีคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) หรือคำจากภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษปะปนอยู่ ดังนั้นการนำไปใช้จริง เช่น ลองฝึกแต่งประโยคจะช่วยเรื่องการเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น” จึงคาดว่าผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีนี้เพื่อช่วยเสริมความเข้าใจในด้านความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะ ส่วนกลวิธีในหมวดหมู่ “การเขียน” และ “การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ” นั้นก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่า ผู้เรียนคิดว่าความรู้ภาษาอังกฤษของตนน่าจะมีส่วนช่วยในเรื่องความเข้าใจความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะได้ ซึ่งเป็นไปตามผลลัพธ์ของ อัตตไยเอ็ม (2020) ที่อภิปรายไว้ว่าผู้เรียนมีทัศนคติต่อคำศัพท์คะตะคะนะในแง่บวก โดย

ผู้เรียนส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่า สามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษมาช่วยในเรื่องการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะได้ ส่วนกลวิธีในหมวดหมู่ “การเขียน” นั้นอาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากคำศัพท์คะตะคะนะมีการสะกดคำที่เป็นเอกลักษณ์ตามข้อจำกัดของจำนวนเสียงและตัวสะกดในภาษาญี่ปุ่น จึงต้องอาศัยการเขียนซ้ำๆ เพื่อช่วยเรื่องการเรียนรู้ โดยผู้เรียนบางส่วนให้ความเห็นว่า “การเขียนซ้ำๆ ช่วยให้อ่านได้ง่ายกว่า” แต่ทั้งนี้จะเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัยต่อไปอีกในอนาคต

6. สรุปผลและอภิปรายผล

6.1 แนวโน้มของอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะพบว่า คำศัพท์คะตะคะนะซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษมีความยากง่ายแตกต่างกัน โดยภาพรวมผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายที่ถูกต้องได้ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ และมีแนวโน้มว่าคำศัพท์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายและชนิดของคำอาจส่งผลกระทบต่ออุปสรรคในการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะ ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบคำศัพท์คะตะคะนะพบว่า มีความเป็นไปได้ที่ผู้เรียนสับสนระหว่างคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยและคำภาษาอังกฤษที่ถูกใช้เป็นคำภาษาต่างประเทศ (外来語) ในภาษาญี่ปุ่น เช่น คำว่า リフォーム มีผู้เรียนตอบถูกเพียง 10 คน หรือ 7.94% และมีผู้เรียนจำนวน 68 คน หรือคิดเป็น 53.97% เลือกตอบคำว่า リノベート หรือ Renovate ซึ่งเป็นคำยืมที่พบการใช้ในภาษาไทย สอดคล้องกับ อัตไเอ็ม (2020a) ที่ได้สรุปความคิดเห็นของผู้เรียนในเรื่องความยากของการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะไว้ว่า “สับสนกับคำยืมที่ใช้ในภาษาไทย” “ไม่สามารถจำแนกได้ว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำใดที่ถูกใช้เป็นคำศัพท์คะตะคะนะ” และ “พอเข้าใจความหมาย แต่ไม่รู้ว่าจะใช้ในบริบทไหน” ซึ่งความเห็นดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่า อิทธิพลจากการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้นส่งผลต่อความเข้าใจความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ามีความเป็นไปได้ที่อิทธิพลของการใช้คำยืมในภาษาไทยจะส่งผลการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะ

อีกทั้ง ผลการสืบค้นระดับของคำศัพท์โดยอ้างอิงจากการคำศัพท์ที่ปรากฏในสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น พบว่า คำศัพท์ที่ผู้เรียนตอบถูกมากที่สุดเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏในการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น ส่วนคำศัพท์ที่มีผู้เรียนตอบถูกน้อยที่สุดเป็นคำศัพท์ที่ไม่ปรากฏการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความคุ้นชิน หรือโอกาสได้พบเจอ และเรียนรู้คำศัพท์อาจเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการเข้าใจความหมายและบริบทของคำศัพท์ ขณะเดียวกันผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญว่าผู้เรียนควรมีโอกาสได้พบเจอคำศัพท์ที่หลากหลายเพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับคำศัพท์ของผู้เรียนชาวไทยซึ่งอ้างอิงจาก อัตไเอ็ม (2020a) นั้น พบว่าผู้เรียนส่วนมากมีทัศนคติต่อคำศัพท์คะตะคะนะในแง่บวก เนื่องจากคิดว่าสามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษมาใช้ในเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะได้ แต่จากผลการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนไม่สามารถใช้เป็นตัวช่วยในการศึกษาคำศัพท์คะตะคะนะได้เสมอไป และอาจกลายเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ได้ เนื่องจากคำศัพท์บางคำมีความหมายหรือมีบริบทการใช้ต่างไปจากรากศัพท์เดิมในภาษาอังกฤษ รวมถึงคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยบางคำไม่ได้ถูกใช้เป็นภาษาอังกฤษที่ถูกใช้เป็นคำภาษาต่างประเทศ (外来語) ในภาษาญี่ปุ่น ดังที่ได้สรุปไว้ในย่อหน้าแรก ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการอธิบายให้ผู้เรียนตระหนักถึงประเด็นดังกล่าว และระวังในเรื่องความคุ้นชินในการใช้คำยืมภาษาอังกฤษที่อาจส่งผลให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์คะตะคะนะคลาดเคลื่อนได้

ด้านผลการวิเคราะห์แบบทดสอบคำศัพท์คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) พบว่า คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) แต่ละคำมีความยากง่ายแตกต่างกัน โดยภาพรวมผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายที่ถูกต้องได้ในอัตราที่ไม่สูงมากนัก เช่นเดียวกับไโรโระ คาคเดาได้ว่า สาเหตุหลักคือการเปลี่ยนความหมายจากรากศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยคำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายจะมีความยากในการคาดเดาความหมายน้อยกว่าคำที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย สอดคล้องกับ อัตตไเอ็ม (2020b) ซึ่งอาศัยการวิเคราะห์ความหมายและจำแนกคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีความยากแตกต่างกันออกไป ตามความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่เปลี่ยนแปลงไปจากรากคำศัพท์เดิมมากหรือน้อยเพียงใด โดยคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ในแบบทดสอบคำศัพท์ คะตะคะนะของงานวิจัยครั้งนี้ที่มีผู้เรียนตอบถูกมากที่สุดได้แก่ ゲームセンター, キーホルダー, ボディチェック ซึ่งตรงกับประเภท A ของ อัตตไเอ็ม (2020b) ซึ่งกล่าวได้ว่ามีความยากน้อยที่สุดใน 4 ประเภท ส่วน クールビズ, プラスアルファ, アットホーム, バックナンバー นั้นตรงกับประเภท D ซึ่งเป็นประเภทที่มีความยากและอัตรา การตอบถูกต่ำ

ทั้งนี้ อัตตไเอ็ม (2020b) ได้ดำเนินวิจัยโดยให้ผู้เรียนคาดเดาความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) โดยไม่มีประโยคหรือบริบทเป็นตัวช่วยในการคาดเดาความหมาย ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัยโดยให้ผู้เรียนคาดเดาความหมายคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ที่อยู่ในประโยค ทว่าแม้จะมีประโยคและบริบทเป็นตัวช่วยในการคาดเดาความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ก็ยังพบว่า ผู้เรียนมีอุปสรรคในการคาดเดาความหมายของคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語)

นอกจากนี้คำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) นั้นมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ จากสิ่งใหม่ๆ เช่น เทคโนโลยี กระแสนิยมในโลกาภิวัตน์ ในกลับกันก็อาจมีคำศัพท์บางคำที่มีการใช้น้อยลง หรือเลิกใช้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นภาระของผู้เรียน หรือกล่าวอีกนัยว่าเป็นอุปสรรคที่ผู้เรียนต้องเผชิญ เนื่องจากต้องศึกษา คำศัพท์ใหม่อยู่ตลอดเวลา รวมถึงคำศัพท์บางคำที่ไม่มีการใช้แล้วบางครั้งอาจยังปรากฏในสื่อการสอน จึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องหมั่นเอาใจใส่เพื่อลดภาระของผู้เรียน อีกทั้งคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) เหล่านี้แม้ถูกสร้างจากคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ แต่บางครั้งมีความหมายเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง จึงชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) นั้นเป็นสิ่งที่ควรได้รับการใส่ใจ เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาษาอังกฤษเป็นตัวช่วยในการคาดเดาความหมายได้อย่างถูกต้อง รวมถึงอาจส่งผลต่อความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเนื่องจากความหมายที่เปลี่ยนแปลงไป

6.2 กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะจากแบบสอบถามของผู้เรียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะที่หลากหลาย แต่ทั้งนี้พบว่า กลวิธีที่มีการใช้เยอะ อาจมีแนวโน้มสอดคล้องกับลักษณะพิเศษของคำศัพท์คะตะคะนะ เช่น กลวิธีการอ่าน การออกเสียง มีการใช้ในระดั้มาก ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าเกิดจากลักษณะของคำศัพท์คะตะคะนะที่มีหลักเกณฑ์การสะกดคำที่ไม่แน่นอนและแตกต่างจากภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้จึงมีผลการวิจัยแตกต่างจาก อัตตไเอ็ม (2019) ซึ่งพบว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีการใช้กลวิธีการคัดคำศัพท์ซ้ำๆ อยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเป็นการชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยครั้งนี้มีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่สอดคล้องกับลักษณะของคำศัพท์คะตะคะนะ เช่น ในเรื่องของการออกเสียงแบบภาษาญี่ปุ่นที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นมีจำนวนเสียงน้อยกว่า ซึ่งหากมีการออกเสียงที่ไม่ตรงตามหลักการสะกดในภาษาญี่ปุ่น อาจส่งผลให้ไม่สามารถสื่อสารกับชาวญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง อัตตไเอ็ม (2020b) ได้สอบถามผู้เรียนถึงปัญหาที่พบในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ โดยพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องการเข้าใจความหมาย และ การสะกดคำศัพท์คะตะคะนะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย

ในครั้งนี้ซึ่งผู้เรียนมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกี่ยวข้องกับอุปสรรคในการสะกดคำ จึงอาจต้องศึกษาถึงเรื่องอุปสรรคในการสะกดคำศัพท์คะตะคะนะของผู้เรียนชาวไทยต่อไปในอนาคต

ต่อมา ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนถึงกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะที่มีประสิทธิภาพ แม้จะพบว่าผู้เรียนมีแนวโน้มการใช้กลวิธีที่สอดคล้องกับลักษณะของคำศัพท์คะตะคะนะ แต่ก็พบว่าผู้เรียนมีการใช้กลวิธีที่หลากหลาย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความแตกต่างในด้านวิธีการเรียน แรงจูงใจในการเรียน จึงเป็นการยากที่จะสรุปว่ากลวิธีการเรียนแบบใดที่มีประสิทธิภาพดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนอาจมีผลลัพธ์จากการใช้กลวิธีแตกต่างกันออกไป แต่ทั้งนี้ผู้สอนอาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือประสบการณ์ในการใช้กลวิธีของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้กลวิธีการเรียนรู้ใหม่ๆ รวมถึงอาจทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะที่เหมาะสมกับตัวเอง

สุดท้าย กลวิธีการเรียนรู้ เช่น การใช้การใช้แอปพลิเคชันในมือถือนั้นสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของเทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนช่วยในการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ในอนาคตอาจมีกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ เกิดขึ้นจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี จึงควรต้องมีการศึกษาถึงกลวิธีการเรียนรู้ยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เป็นปัจจุบันเสมอ

7. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ยังเป็นเพียงการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มที่น่าจะส่งผลต่อความยากและการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะเท่านั้น ทำให้ยังคงมีสิ่งที่ต้องวิเคราะห์และวิจัยต่อไปในอนาคต ได้แก่

1. ศึกษาปัจจัยสภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่อาจส่งผลต่อการเรียนคำศัพท์คะตะคะนะ ได้แก่ ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น ความสามารถทางภาษาอังกฤษ และระยะเวลาที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน เป็นต้น
2. พิจารณาถึงกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์คะตะคะนะที่มีประสิทธิภาพนั้นอาจต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ระดับความสามารถของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนสอบคำศัพท์คะตะคะนะระหว่างผู้เรียนโดยใช้ระดับความสามารถในการจำแนก และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถของผู้เรียนและกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์
3. งานวิจัยในครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความยากของคำศัพท์คะตะคะนะ ซึ่งบางจุดอาจเป็นสิ่งที่ผู้สอนไม่ได้อธิบายให้ผู้เรียนทราบดีพอ เช่น การเรียนตัวอักษรคะตะคะนะในขั้นต้น จะอธิบายเพียงว่าใช้เพื่อเขียนคำทับศัพท์หรือคำยืมจากภาษาต่างประเทศ แต่ในความเป็นจริงแล้วมีคำศัพท์บางคำที่มีความหมายต่างไปจากรากศัพท์เดิมตลอดจนคำที่ชาวญี่ปุ่นสร้างขึ้นเองอย่างคำญี่ปุ่นสร้าง (和製英語) ซึ่งบางคำมีความหมายแตกต่างไปจากรากศัพท์อย่างสิ้นเชิง จึงควรต้องอธิบายให้ผู้เรียนได้ทราบเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

เอกสารอ้างอิง (References)

- เพ็ญ เกตุกอลาก. (2549). การใช้ไวยากรณ์ของพนักงานชาวไทยในบริษัทญี่ปุ่น. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณษา พิณศรี. (2554). การศึกษาความเชื่อเรื่องไวยากรณ์เปรียบเทียบนักศึกษา อาจารย์และคนทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- アッタイエム タナボン (2019). 「タイ人日本語学習者の語彙学習ストラテジー」 大阪大学修士論文.
- アッタイエム タナボン (2020a). 「タイ人日本語学習者のカタカナ表記語学習の困難点に繋がる要素についての検討」『日本語・日本文化国際フォーラム論文集』8号, 68-77.
- アッタイエム タナボン(2020b). 「タイ人日本語学習者における「和製英語」の理解」『日本語・日本文化研究』30号, 144-155.
- ギヤサリン・クラフト(2019). 『日本人が勘違いしているカタカナ英語120』中公新書ラクレ.
- 国立国語研究所編 (2005). 「現代雑誌の語彙調査：1994年発行70誌」『国立国語研究所報告』121.
- 小森和子・三國純子・近藤安月子(2004). 「文章理解を促進する語彙知識の量的側面—既知語率の閾値探索の試み—」『日本語教』125, 83-92.
- 柴崎秀子・玉岡賀津雄・高取由紀 (2007). 「アメリカ人は和製英語をどのぐらい理解できるか—英語母語話者の和製英語の知識と意味推測に関する調査—」『日本語科学』21号, 89-110.
- 高村大也・永田亮・川崎義史. 「外来語の意味変化に対する数理的解析」, 言語処理学会第23 回年次大会発表論文集, 907-910, 2017 年3 月.
- ダニエル・カール (2015). 『そのカタカナ英語、外国人には通じません』フォレスト出版.
- 張婧禕・玉岡賀津雄・早川杏子 (2014). 「和製英語の理解における英語および日本語の語彙知識の影響— 中国華東地域の日本語学習者を例に—」『日本教科教育学会誌』36号, 23-32.
- 陳内正敬 (2008). 「日本語学習者のカタカナ語意識とカタカナ語教育」『言語と文化=語言 与文化』11号, 47-60.
- Oxford, R. L. (1990). Language Learning Strategies : what every teacher should know. New York : Newbury House.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์

カタカナ語の意味まとめ

<https://imimatome.com/katakanagonoimi/>

日本語読解学習支援システムリーディング チュウ太

<https://chuta.cegloc.tsukuba.ac.jp/>

หน่วยงานผู้แต่ง: มหาวิทยาลัยโอซากา

Affiliation: Graduate School of Language and Culture, School of Foreign Studies, Osaka University

Corresponding email: a.thanapol@hotmail.com

Received: 2021/11/04

Revised: 2022/03/31

Accepted: 2022/04/30